



STORTINGET

Innst. 302 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 57 LS (2020–2021), S-delen

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2399

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Finansdepartementet foreslår i proposisjonen å gjennomføre to EØS-relevante regelverk ved endringer i finansforetaksloven. Departementet foreslår for det første å gjennomføre EUs verdipapiriseringsforordning (forordning (EU) 2017/2402) i norsk rett, i tillegg til enkelte nasjonale regler som supplerer forordningen. Forordningen er EØS-relevant, men er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen. For det andre foreslår departementet å gjennomføre nye regler om kreditorhierarki i samsvar med direktiv (EU) 2017/2399 som endrer EUs krisehåndteringsdirektiv (direktiv 2014/59/EU).

Endringsdirektivet ble tatt inn i EØS-avtalen 13. desember 2019 med forbehold om samtykke fra Stortinget, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Det bes i denne proposisjonen om samtykke fra Stortinget til godkjenning av EØS-komiteens beslutning.

Innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter som nødvendiggjør en ny norsk lov eller stortingsbeslutning, blir først bindende når Stortinget har gitt sitt samtykke til innlemmelsen, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Departementet ber i denne proposisjonen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmel-

se av endringsdirektivet om kreditorhierarki i EØS-avtalen. Det foreligger ikke ennå noen tilsvarende EØS-komiteebeslutning om verdipapiriseringsforordningen mv.

1.2 Verdipapirisering

Verdipapiriseringsforordningen og tilhørende rettsakter er EØS-relevante, men er ennå ikke behandlet av EØS-komiteen. Departementet vil komme tilbake til Stortinget i en annen proposisjon og be om samtykke til godkjenning av innlemmelse av disse rettsaktene i EØS-avtalen.

1.3 Kreditorhierarki

1.3.1 *Beslutningen i EØS-komiteen*

EØS-komiteen vedtok 13. desember 2019 ved beslutning nr. 305/2019 å innlemme Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2399 i EØS-avtalen. Gjennomføring av EØS-regler som svarer til direktivet, forutsatte på tidspunktet for beslutning i EØS-komiteen lovendring. Det ble derfor fra norsk side tatt forbehold om samtykke fra Stortinget, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. EØS-komiteens beslutning og direktivet følger vedlagt i uoffisiell norsk oversettelse, og det bes nå om samtykke fra Stortinget til godkjenning av EØS-komiteens beslutning.

EØS-komiteens beslutning inneholder en fortale og fire artikler med tekniske EØS-tilpasninger og sedvanlige bestemmelser om gyldigheten av den norske språkversjonen, samt ikrafttredelse av beslutningen. Fortalen inneholder en beslutning om at (EU) 2017/2399 skal innlemmes i EØS-avtalen, og en beslutning om at EØS-avtalen vedlegg IX bør endres.

Artikkel 1 lister opp endringene som tilføyes i EØS-avtalens vedlegg IX nr. 19b Europaparlaments- og råds-

direktiv 2014/59/EU, som endres ved Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2399 av 12. desember 2017.

Artikkel 2 fastsetter at teksten til direktiv (EU) 2017/2399 på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 fastsetter at beslutningen trer i kraft 14. desember 2019, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt, eller på den dag EØS-komiteens beslutning nr. 21/2018 av 9. februar 2018 trer i kraft, alt etter hva som inntreffer sist.

Artikkel 4 fastsetter at EØS-komiteens beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

1.3.2 Forholdet til norsk rett

Krisehåndteringsdirektivet (BRRD), som dette direktivet endrer, er allerede innlemmet i norsk rett. BRRD ble vedtatt etter forslag fra Finansdepartementet i Prop. 159 L (2016–2017) og innstilling fra finanskomiteen i Innst. 137 L (2017–2018). Lovendringene trådte i kraft 1. januar 2019, jf. kgl. res. 23. mars 2018. Endringsdirektivet forutsetter at det gjøres lovendringer i norsk rett i samsvar med de foreslåtte lovendringene i kapittel 8, samt utfyllende forskriftsregler.

1.3.3 Vurdering

Finansmarkedene er globale. Mangelen på et harmonisert regelverk for krisehåndtering kan ha vært en vesentlig hindring for en vellykket håndtering av kriserammede foretak med virksomhet eller innlånsavtaler i flere land. Direktivet, som gjør endringer i BRRD artikkel 108, innebærer at prioritetsrekkefølgen fastsettes på tvers av medlemsstatene, og bidrar således til å harmonisere reglene om krisehåndtering i hele EØS. Harmoniserte krisehåndteringsregler ventes å øke sannsynligheten for vellykkede krisehåndteringer samt bedre forutsigbarheten for utstedende foretak, kreditorer og eiere. Harmoniserte prioritetsregler bidrar dessuten til åpenhet og økt kunnskap hos investorer og andre markedsaktører om det regulatoriske rammeverket ved at en kan forholde seg til gjenkjennelige regler i hele EØS. Ved at markedsaktørene får bedre grunnlag for å skille mellom kriser som gjelder enkeltforetak, og systemkriser, reduseres også faren for smittevirkninger.

Det har lenge vært antatt at fraværet av harmoniserte EU-regler har medført usikkerhet for både utstedende institusjoner og investorer. Dette kan også ha resultert i konkurransevridning på det indre marked ved at kostnader for å oppfylle MREL, og kostnader som bæres av investorene ved kjøp av gjeldsinstrumenter utstedt av institusjoner, har variert betydelig innenfor medlemsstatene. Den nye kapitalklassen i form av etterstilt gjeld, med lavere prioritet enn alminnelig usikret seniorgjeld, men høyere prioritet enn ansvarlig lånekapital,

som bankene kan benytte til å utstede MREL, er ventet å bidra til å redusere konkurransemessige ulemper og sikre investorbeskyttelse, bl.a. gjennom å fastsette nærmere krav til instrumentets prioritet og egenskaper.

Finansdepartementet tilrår derfor at Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2017/2399 om endringer i BRRD artikkel 108 (prioritetsrekkefølge for usikrede gjeldsinstrumenter i insolvenshierarki).

Fristene i beslutningen tilpasses som nevnt til de fristene som inntre senest av datoene som følger av direktivene eller når EØS-komitebeslutningene trer i kraft. Det følger av art. 3 at EØS-komitebeslutning nr. 305/2019 trer i kraft 29. desember 2020, forutsatt at alle avtaleparter har meddelt at de forfatningsrettslige krav er oppfylt, eller på den dag da EØS-komiteens beslutning trer i kraft, alt etter hva som inntreffer sist, jf. EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1.

1.3.4 Konklusjon

Finansdepartementet anbefaler at Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 om innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen, vedlegg IX nr. 19b (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/59/EU).

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Eigil Knutsen og Julia Wong, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad, Anders Riise og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til at samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2399 behandles i denne innstillingen. I proposisjonen foreslås å gjennomføre EUs verdipapiriseringsforordning i norsk rett, i tillegg til enkelte nasjonale regler som supplerer forordningen, samt å gjennomføre nye regler om kreditorhierarki. Innlemmelsen i norsk rett blir bindende først når Stortinget har gitt sitt samtykke til det, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Forslag

om endringer i finansforetaksloven mv. behandles i Innst. 301 L (2020–2021).

Komiteen viser til at verdipapiriseringsforordningen og tilhørende rettsakter er EØS-relevante, men ennå ikke behandlet av EØS-komiteen, og at departementet derfor vil komme tilbake til Stortinget i en annen proposisjon for å be om samtykke til godkjenning av innlemmelse av disse rettsaktene i EØS-avtalen.

Komiteen tilrår at Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 om innlemmelse av endringsdirektivet om kreditorhierarki i EØS-avtalen.

Komiteen har forelagt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen, som i brev av 10. mars

2021 opplyste at den slutter seg til finanskomiteens utkast til innstilling uten ytterligere merknader.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 305/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/2399.

Oslo, i finanskomiteen, den 16. mars 2021

Mudassar Kapur

leder

Elin Rodum Agdestein

ordfører

